

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.

" 1/2 " 1 " 60 "

" 1/4 " — 90 "

IN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.

" 1/2 " 3 "

Numeri singuratici se
vînd în Cluj cu 5 fileri,
într'alte locuri cu 6 fil.

RĂVAȘUL

INSERTIUNILE SE
PLĂTESC DUPĂ MĂ-
RIMEA LOCULUI CE
OCUPĂ; FIE-CARE
cm. □ COSTĂ ODATĂ
10 FIL., DE 2 ORİ
8 FIL., DE 3 ȘI MAI
MULTE ORİ 6 FIL.

ADRESA:
"RĂVAȘUL"
CLUJ — KOLOZSVÁR
JÓKAI-UTCZA 6.

Redactor resp.: BASIL MOLDOVANU.

APARE ÎN FIE-CARE SÂMBĂTĂ.

Proprietar editor: Dr. E. DĂIANU.

Cea dintâiu ceată de tineri teatraliști la noi (1870).

Ioan Gavruș, Ioan Baciu, Maria Centea, Vasiliu Filip, Andr. Centea,
Vasiliu Ghețe, Vasiliu Micle, Vasiliu Podoba, Georgiu Alesandrescu, Margareta Alesandr.

Teatru românesc.

Ne place la Crăciun să vedem „craii” și copiii cu „Steaua” pentru-că ne amintesc cu fapta, cu înfățișarea mai viu, ca orice cuvînt, nașterea Mântuitorului nostru.

Cu toate că craii sunt o altfel înfățișare foarte slabă a aceluia fapt mare și dumnezeesc.

Cât de mult ne-ar plăce înse, dacă am vedea înfățișându-ni-se prin omenii, anume învățați la această, întâmplări și făpturi mărețe din viața îndepărtată, stinsă a străbunilor noștri, irânturi din traiul lor, bun-râu cum va fi fost; bucăți rupte și reînviat din lumea

acea trăită de strămoșii noștri, despre care așa cu plăcere ascultăm povestindu-ni-se?!

Asta e ținta teatrului: să ne reînvie, ca într'un vis amăgitor, lumea stinsă, în care au trăit, au lucrat și au luptat străbunii noștri. Să-i vedem în portul lor, simplu și frumos, grăind în limba lor cea veche și înțeleptă, cântând doinele lor jalnice și horele lor vesele, jucând jocurile lor — pe cari abia le-am mai păstrat, — ca îndrăgindu-le să le păstrăm mai bine, și tot ce a fost bun și vrednic, vitejesc și cu virtute la ei, să ne însușim, și tot ce a fost rău să lăpădăm, îndreptându-ne; și să trăim astfel de nou viața lor, unindu-ne sufletește

cu ei, și cu noi înșine toți, și astfel să ne închegăm tot mai bine într'un neam bun, tare și puternic.

Asta-i ținta spre care nisuesc, teatrul românesc și cei ce înainte cu peste 30 ani au înființat societatea pentru „fondul de teatru”, ce și-a ținut adunarea deunăzi în Sebeșul-săsesc.

Ținta aceasta e firească; ea are rădăcini în inima omenescă, în firea omului. Așa ne-a făcut Dzeu: dor nici să știm cât mai mult, din ce a fost, ce este și ce va fi? Boldului natural al omului răspunde decî teatrul, acest mijloc de a înfățișa înaintea ochilor noștri trecutul. Evlavia față cu părintii noștri l'a făcut să răsără, și evlaviei acesteia îi slugește el. De aceea cu dor dorim să avem și noi un teatru, o ceată de omenii, învățați într'a înfățișare bine, și cu bun scop, trecutul nostru.

De mult s'au ivit printre Români omenii dornici de a suplini teatrul. Cu bună voință, cu inima lor, au căutat să umplă un gol ce-l simțiam cu toții. Cea dintâiu ceată mai mare de omenii tineri, deprinși a juca teatru, s'a pornit din Cluj. În icôna ce o dăm se ved fețele lor. Erau studenții tineri și domnișore. Ei au umblat prin câte-va orașe și au stîrnit dorul de teatru, care demult trezi-se în inimile românești, — începutul cel dintâiu îl făcuseră teologii din Blaj — dor care a încolțit în societatea pentru adunarea fondului de bani pentru un teatru românesc.

Acum, că societatea pomenită a adunat 313 mii de corone pentru teatru românesc, putem și noi nădăjdui, că în câți-va ani vom avea o ceată de tineri anume pregătiți pentru măiestria frumoasă, dar grea, a teatrului și atunci vom avea pe lângă cele de acum un nou mijloc de cultivare: vom avea teatrul românesc.

Crestături.

Numele de familie și felul de al scrie. Dumnezeu a dat drept și înțelepciune lui Adam, și pună nume tuturor făpturilor, ca astfel numele să fie semnul, ce deosebește o ființă de alta. Ce a făcut Adam, facem și noi, strănepoții lui. Dăm numire făpturilor neînsușite și tuturor veștitorilor și punem nume de botoc și comune tuturor omenilor. Cunoștem nume de om, nume comercial, nume de auctor etc. Toate acestea sunt semne deosebitore în societatea

FOIȚA RĂVAȘULUI.

Scrisori către un nepot.

XII.

Iubite Nepôte! Suntem în *Forul Roman*, locul, unde se sfătuiu și isprăviau trebile țării străbunii noștri. În partea de cătră răsărit este un zid în formă de cerc, care se numește umbilicus; de aici se măsura Roma, la ce depărtare este cutare ori cutare loc. Lângă acesta sunt tribunele adevărate amvonele, de unde vorbeau advocații, când apărău sau pîrău pe cineva, de aici vorbeau și bătrânii, omenii cari erau deputați. Dacă mă gândesc la ceea ce le-am învățat despre străbunii, ce oratori, ce vorbitori mari aveau ei, cari de pe „rostre”-le acestea, căci așa se numesc amvonele, rostiau nesce vorbirii, cari și azi sunt foarte minunate, mă simțesc fălos, mai fălos ca atunci, când am șezut în Viena pe scaunul, pe care șede împăratul, când ascultă predica. Pare-că ved cum umblă pe aici Romul, căci se arată aici o casă micuță, vezi bine renoită, coperită cu țigle, despre care se zice că e „casa Romuli”, acesta e locul, unde era coliba lui Romulus și Remus. Aici este o casă, adevărată urmă de casă, căci numai nește stâlpi de pîtră se mai ved, care se zice, că ar fi fost casa moșului nostru, alui Traian, care ne-a adus în Dacia. Aici vedem urmele unei case mari, care se numesc *Basilica Iulia*, acesta era casa, în care se

isprăviau pe vremea lui Iuliu Cesar trebile țării. Basilica e cuvînt lătesc, făcut din limba grecă, și însemnă palatul, în care șede împăratul. Așa se numia sub stăpînia păgânilor, dar venind în lume Domnul Christos, care era împărat mai mare peste toți împărații: a început a se numi *basilica* casa în care locuia Domnul Christos, adevărată biserică unde este de față Domnul Christos în sfînta cuminecătură. O astfel de casă, adevărată biserică avem să înțelegem sub *basilica Constantinii*, care e lângă *basilica Iulii*, și e făcută de Constantin cel Mare.

Aici se află și bisericile păgâne ale străbunilor, cari pe lătesc se numesc *templum*, de unde și-au făcut ungerii vorba lor „templom”, care atîta însemnă cât biserică, căci așa i-și numeau Romanii Dumnezeu lor, cari îi cinsteau mai mult, erau Joe (Iupiter), Venus, care era țina frumoșei, Quirinus, cum l'au numit pe Romul după mörte, Roma, cum se numia țina orașului. Mai ales Joe avea o biserică foarte frumoasă, căci el era scutitorul cetății; frumoșe, biserică aveau și ceilalți zei. Din toate acestea însă ce a rămas? Mai nimic. La unele se mai cunoște cât au fost de mari sau cam unde îi era locul, dintr'altel au mai rămas nesce stâlpi, dintr'altel se arată petrii din fundament, sunt însă altel, cari nu au mai lăsat nici o urmă. Din istorie știm că ici colo a fost cutare ori cutare biserică, ca o casă însemnată, dar acum nu a mai rămas din ea nici pîtră pe pîtră.

Acum se sapă aici pe sub pămînt și multe lucruri însemnate se descoper, din cari noi Români vom trage foarte mult folos, căci vom ști tot

mai multe despre străbunii noștri cari domniau odată preste totă lumea. Dacă vrei să umbli prin locurile, unde se fac săpăturile, trebuie să dai o coronă, dar nu e de lipsă să mergi pe acolo, când mai mult tot nu vezi de cât alții, și apoi dacă te duci pe acolo, te uiți la totă nimica, și așa perzînd din vreme, nu vezi multe alte lucruri frumoșe vrednice altfel de văzut.

Când să pornim de aici, să acată de noi un om țanșos, de ca acela ba să mai vezi, și neînțebat, nerugat de nime începe a ne esplica, că aceea e biserică lui Cosma și Damian, aceea e a unui Martir vestit, foarte minunată, și la urmă ne întrebă că nu avem voe să ne ducem cu el să ne-o arate. I-am arătat calea, căci aveam cu noi un preot, ce învățase în Roma, și știa mai mult ca acel perde vară. De altfel de aceștia mulți găsești prin Roma, căci Italianii mulți sunt omenii leneși, cari nu lucră nimic, și vreau să trăescă din cerșit. Dinaintea bisericeii sfîntului Petru ne-am întâlnit cu un om îmbrăcat cu căput și cu nădragi, și cu . . . opinii. Nu am mai putut de bucurie, când am văzut, că și la încălțăminte se-mănă cu italianii. Când însă l-am văzut, că se apropie de noi, și cere 10 bănuși, ca să-și cumpere pită, m'am mîniat, și iam zis să-și vadă de lucru, nu-ie rușine să cerșască un om sdravîn, de vreo 30 de ani. Pe cât mi-a părut de bine mai înainte pe atîta mi-a stricat voia prăpăditul acesta la urmă. Cu mulți de aceștia are să se întâlnească omul în Roma, și dacă le-ar da la toți câți cer, căci sunt mai îndresneți ca țigani noștri, mult ar cheltui. La revedere.

Unchiul Iob.

omenescă pentru persoane și familii, cari au o nespuse de mare însemnătate nu numai morală și istorică, ci mai mult materială.

Scopul numelui se ajunge numai atunci, când el rămâne neschimbat; neîntors și neîntors și neschimbat trebuie să rămână și trebuie să se scrie din partea fiecărui, cu atât mai virtuos, că și legea poruncește această nu numai omenia și trecutul istoric. Legea, pedepzind pe cei ce-și întortochiază numele, poruncește folosirea numelui, până nu se schimbă tot pe calea legii, mai ales pentru încercările și perderile, ce pot să se întâmple în avere și pentru identitatea persoanei cu deosebire în cazuri de fapte rele.

Fii tuturor popoarelor conștii de însemnătatea și scopul numelor le și folosesc neschimbate, numai noi spre rușinea noastră suferim, că pre la judecătoria și alte oficii se ni se schimbă numele așa încât de cele mai multe ori nu ne mai cunoștem. Asta-i lășitate! Dar suntem și păcătoși atunci, când înșine schimbăm numele poporului.

Sunt învățători, cari pre scrisorile de examen românești scriu numele băietului românește, iar pre scrisorile ungurești același nume îl scriu ori sufer să se scrie ungurește. Sunt preoți, cari fac tot așa. Ne-a venit la cunoștință, din întâmplare, un cas — și dacă ar fi numai unul! — că un preot în cartea de botez a unui prunc a scris numele românește Rotar, iar în atestatul de sărăcie, scris românește, i-a schimbat numele în Kerekas și ca atestatul de sărăcie, nu a pruncului, ci a preotului, să fie și mai și, acel preot în cele 2 atestate i-și întortochiază și numele său propriu la subscriere.

Nu-i asta păcat? Păcatul acesta se face, ore din ceva poftă de câștig ori din neștiință?

Orî și din ce motiv s'ar face noi ne ținem de datorință, să amintim aici, că dacă cineva însuși nu-și ia în socotină numele familiei sale, e treaba gustului și a caracterului său moral, dar numele altuia nu-i iertat să-l schimbe, că-l pedepsește legea. Anume art. de lege V. §. 172. al 2. din 1878, art. XL. §. 43. din 1879., cari legi sunt îndatorate să le țină nu numai omenii mai de rând, ci și miniștrii în virtutea art. de lege III. din 1848., jurând că vor apăra sfințenia și întregitatea dreptului de proprietate, unde numele are o însemnătate așa mare.

Deci fiecare preot și învățător are datorință, nu se schimbă numele familiar a poporului, ci se-l învețe, ca să-și folosescă numele său și să pretindă, ca și alții să scrie numele curat așa cum e scris în cartea de botez.

Dacă cineva nu va face această în conștiința sa națională, ne vom îngriji, s'o facă sub greutatea legilor citate și a Ordinărilor ministrului de culte de dno 21. Martie, 1903 Nro 17595., care poruncește, ca numele și conumele să se scrie după cum e în matricula de botez.

„Pocăiții.“

Societatea omenescă e plină de boale, de tot felul de rane și umflături, cari dór' crescând și cocându-se. Umflăturile vor sparge. Nu se va curăți însă trupul societății, ci va fi tot mai urit, tot mai slab și mai istovit. Cine poartă vina? — Biserica, zic mulți învățați, mulți omeni culți, cari și-au dat silința se adune în capul lor multe cunoștințe, fără ca se jertfescă și numai o clipită, și numai un denar pentru cultivarea inimii lor, pentru cunoșterea lor proprie. Biserica e de vină pentru stările nefericite de azi, zic aceia, a căror cap plin de învățături sună a gol, având o inimă rece și plină de neîndestulare. Biserica poartă vina, pentru-că „a ținut și ține în întunec“ neamul omenesc!

Nu ne ocupăm cu aceștia, cari au învățat, că biserica propovăduiește pre sorele Christos, cari au învățat, că ea a desvoltat științele, a ridicat așezămintele de cultură și a socotit tot-deauna școlă de fica sa, căci, dacă nu cred cea ce ved și ce au învățat, cum vor crede în Dumnezeu și tainele descoperite de El, cum vor crede, că nu biserica, ci ei cu întregă viața lor: cu învățătura lor, cu purtarea și pildele lor sunt cauza tristei vederi, ce nu-o înfătoșează societatea omenescă, că ei sunt de vină pentru nemulțumirea lor, pre lângă totă știința, ce o au și pentru nemulțumirea poporului de rând, din care unii nu doresc, ce-i drept, cum ei doresc desrădăcinarea pomului frumos și puternic a creștinismului, ci tăierea întregii corone, ce și-a făcut-o în mii de ani și decă se pôte și subțierea trupinii lui, ca iar se fie așa, cum era, când cei de întâiu creștini îl purtau, ca pre o tineră și jingășă flóre, pre locuri ascunse de frica jerului și a vișcôlelor pricinuite de mânia turbată a păgânului vechi.

Aceia socotesc întregă biserica: sēmânța ei, rădăcinile ei, trupina, ramurile și rōdele ei de lucruri nu numai netrebnice, ci și stricaciōse. Acestora nu le trebuie umbră și socotesc, că nu pre ramuri, ci pe trupină trebuie să se producă rōde. În sfirșit ce voiesc și unii și alții? Nimicirea bisericii. Un lucru cu neputință! Aceia voiesc să se prăpădescă numai decăt, pre când aceștia lucră, ca mōrtea se urmeze numai după îndelungată bōlă grea și după multe operațiuni dureroșe.

Cu aceștia stăm de vorbă, pentru-că ei aruncă sēmânța învățării lor dea dreptul în inima poporului nostru, a cărui viață a fost tot-deauna așa strins legată de biserică, încât nu și-a uitat nici când nici de Dumnezeu, nici de neamul său. Ne ocupăm cu aceștia, pentru-că în trecut nimenea n'a fost în stare se abată poporul nostru dela datinele lui, credința și frumosul nostru rit, pre când ei au început se-i străbată în inimă, răpind de odată cu dragostea față de biserică și dragostea de neamul și limba lui.

Ne ocupăm cu aceștia nu pentru-că temem biserica lui Christos, ci pentru-că ne temem de sōrtea bisericii noastre românești, întru cât poporul nostru, ca popor românesc face parte din

trupul s. bisericii. Și facem această pentru poporul de rând în locul întâiu, pentru-că trecutul acestora, pre cari îi numim „pocăiții“, deși numirile lor fac un lung catalog, ne-a convins, că nimenea nu-i în stare se-i rușineze așa ca poporul, dacă el știe cum se răspundă la întrebările lor și știe se cunoscă veninul, ce-l ascund învățăturile lor și neadevărurile, ce le propovăduesc; dacă el îi cunoște de cea ce sunt: *Nori fără apă, cari se poartă de vânturi, copaci tomnatici neroditori... valuri de mare fără de liniște, spumegându-și rușinele sale, stele rătăcitoare, cărora negura întunecului în veci se ține.* (Iuda 1, 12. 13.)

De unde pleacă ei? Din relele, de cari e sbiciuită societatea de azi, care e stricată, lipsindu-i isvorul dătător de viață: credința și lipsindu-i rōdele credinții: faptele bune. La ce zic, că poartă vina biserică, pentru-că nu mai propovăduiește învățătura dată de Domnul Christos și învățării săi. Biserica e de vină, că totul este spoială, sub care se ascunde ruina și putreziune, cum ruinată, prostituată și putredă e și ea. Biserica poartă vina, că poruncile Domnului sunt socotite de legi, cari nu se mai unesc cu duhul timpului de azi, pentru ce sunt desprețuite și călcate fără nici o remușcare a conștiinții. Biserica e de vină, pentru-că inimile omenilor întru atâta sau răcit și împietrit, încât cuvântul lui Dumnezeu nu prinde rădăcini.

Biserica e de vină, pentru-că omenii sunt necredincioși, fiind-că slujitorii ei sunt fără credință, înșelători, hoși și naemiți, cari nu caută mântuirea sufletelor, ci plăcerile, traiul bun și averea, cari predică apă și beau vin; predică post și mănă carne; predică umilință și blândea și caută laudele și preamărirea omenilor, predică încunjurarea păcatelor și viața lor dovedește, că, ca porcii în tină, așa se tăvălesc în spurcăciunea păcatelor.

Biserica poartă vina, pentru-că omenii cinstesc pre cei avuți ori cât sunt de păcătoșe căile pre cari umplă și ori cât de necurat isvorul din care și-au câștigat averile. Ea e de vină, pentru-că rangul și nașterea înaltă sunt mai strălucitoare decăt virtuțile, cari sunt tractate mai mașter, ca ori când altă-dată.

Ea poartă vina, pentru-că cei puțin cu frica lui Dumnezeu sunt batjocoriți de cei necredincioși; pentru-că lingușitorii abuzază cu virtuțile, pentru-că cei puternici sunt nedrepti față de cei săraci și slabi, pre cari nu-i miluesc, fiind-că aceia nu pot se le resplătescă mila decăt cu un „Dōmne iartă-i păcatele“ ori cu o rugăciune, pre ce ei nu dau nimic, în schimb însă ajută pre aceia, cari știu se-i preamărescă, ridice și sērbătorească.

Biserica e de vină pentru ura, mânia și pisma, ce domnesc, pentru-că cei desbrăcați de ori ce simț de omenie sunt prețuiți, iar cei buni sunt batjocoriți. Ea e de vină, pentru-că cei leneși, cei ce nu-și împlinesc datorințele prin înșelăciuni se înaltă pre spatele celor vrednici, cărora le sug sângele.

Biserica e de vină pentru necumpătul și desfrânarea de acum, pentru-că nu trăesc omenii după voința lui Dumnezeu, ci după poftele lor, pentru-că nu-i iubire între omeni și nu se cinsteste avutul și onōrea deapropelui, pentru-că nu-i pace și îndestulare în familie și nu mai este dragoste adeverată între părinți și fii.

Ea e vinovată pentru tōte relele, fiind-că a părăsit învățătura cea adeverată și nesocotind inima omului, ci mărirea ei și înmulțirea numărului privedu-l, a lăsat pre omeni de voia lor, trăgând însăși cu ochiul, ca o femeie stricată, celor fără-delege și împreunându-se cu ei.

Mari și grele invinuirii asupra Miresei lui Christos! Ea, care dovedit este, că numai acea învață azi ce a învățat înainte cu aproape 2000 ani și acea învață aici, ce învață în America, în Africa etc., e invinuită cu lăpădarea învățării de aceia, cari zic, că nu dau nimic pre ce s'a învățat ieri, de aceia, cari predică adeverul (?) în atâtea feluri câte țeri, sate și aproape căți sunt ei! Biserica e invinovățită cu lățirea necredinții, de aceia, cari calcă în picioare trupul și sângele Domnului Christos: s. cuminecătura, batjocorindu-se cu El, cum s'au batjocorit Jidovii, lovindu-i fața când era pre lemnul crucii; de aceia, cari zic, că crucea e spurcată și Preacurata Feciōră Maria nu-i vrednică de cinste, fiind-că n'a rămas feciōră după nașterea Domnului Christos! Biserica e invinovățită, că ține slujitorii nevrednici, de aceia, cari au propovăduit și propovăduesc și acum în unele locuri, că femeia mea e și a ta; de aceia, cari pentru faptele lor păcătoșe au fost ani de-a rândul locuitorii temniților, — de aceia, cari, după propria lor mărturisire au urit tocmai așa mai nainte casa Domnului și pre preoți, cum îi uresc acum! — Biserica e invinovățită cu lățirea urei și mănii de aceia, cari zic, că nu cunosc tată, mamă, fiu, neamuri, n'au grija de cei de o limbă și un sânge cu ei, ci iubesc numai pre aceia, cari cred în propovăduirea lor!

Invinovățită-e biserica cu poște deșerte după mărirea de aceia, cari se laudă, că sunt ca și ss. Apostoli și chiar ca și Domnul Christos.

Invinovătesc biserica cu stricarea moravurilor bune aceia, cari înșiși recunosc, că nici când n'au auzit, ca vre un preot, se îndemne la păcate pre credincioșii lui! De aceia acărora față, privire și vorbă nu dovedește decăt ură nedumerită! De aceia, cari ce e mai neînțele în s. Scriptură, zic, că înțeleg și ce e mai lămurit nu vreau se înțelegă! De aceia, cari cu momeli, înșelăciuni și cu bani umblă se-și câștigate credincioși! — Ce se vor dovedi tōte în lucrarea de față.

Că în biserică e lipsă de îndreptare, nu suferă îndoială. Cine voiește însă se îndrepte nu nimește nici când ce e de căpetenie în lucru, fără de ce lucrul nu mai pōte rămănea, ce a fost și trebuie se fie. În biserică lucrul de căpetenie e învățătura Domnului Christos, ce nu se pōte, nu-i iertat să se schimbe, căci atunci nu îndreptare, ci nimicire ar urma. Omul înțelept nu taie rădăcinile pomului, pre care sunt omide și muschi, ci dinpotrivă, curăță pomul cu cea mai mare băgare de sēmă, ca se nu-l vateame. Așa, ce e rău, și acest rău numai omenesc pōte fi, trebuie să se delature și din biserică și să se depărteze ori ce pedecă, ce ar puté stavili isvorul dătător de viață: învățătura Domnului Christos în manifestarea lui, în ieșirea la ivală, dar' învățătura însăși trebuie lăsată nevătămată, fiind dumnezească.

„Pocăiții“ în voința (?) lor de a îndrepta omenimea atacă și știrbesc ce e azi în biserică, ce a fost și trebuie se fie: învățătura dată de Dumnezeu, care e vecinică, cum vecinic e Acela despre care zice s. Scriptură: *Isus Christos ieri și azi, același în veac.*

RÉVAȘUL CLUJULUI.

— Inceputul anului de școlă. Se începe un nou an de școlă. Orașele se împoporează érași cu tineri cetățeni, cari curg de pe sate, ca să petrecă între ziduri și palate câte 10 luni grele de muncă. S'a împoporat și Clujul. Și printre mulțimea de copii și junii (ștudenții de la universitate) ce mișună acum prin Cluj sunt și Români mulți. — Se dorim un an rodnic întru învățatură, că mare lipsă are nēm̃ul nostru de omeni învățați și buni la minte și la inimă.

— La masa studenților — înființată de „Economul“ ca să dea prânz unor studenți săraci, cari învață la universitate — e mare îmbulzală. Sunt mulți, cari au lipsă de masă, dar puține sunt locurile: 12 (douăsprezece!) Să nădejduim că se vor mai găsi inimi bune printre Români, cari se simtă milă și se trimetă la această masă ceva din prisosința ce le-a dat Dzeu.

— Un orb, cunoscut în tot Clujul, Pașcu Brazda, a murit în zilele acestea între niște împrejurări tare jalnice. Unii zic că și-ar fi făcut el singur mōrtea. Doftorul zice într-o clipă întunecată s'a străpuns în pânțele. Destul că a murit și Duminecă, în 6 Septembrie n. a fost înmormintat. Inchipiți-vē, că a avut o înmormântare ca un baron, orbul cerșitor. Plăți-se înainte cu un an la o casă de cele care face parada de înmormintare vre-o 360 corōne. Și l'au dus cu car cu patru cai, cu muzică, și cu vre-o 20 de omeni, cari țineau făclii de rășină în mână. A fost adunat avere nenorocitul, și în loc să o lase seracilor cerșitori de tagma lui, ori spre alte lucruri bune, pentru suflet, și-a plătit înainte o paradă scumpă pentru care toți căți l'au știut au ris ori s'au mânia. Ce mare e fala în omeni, chiar și la orbi! Ba toți cei făloși sunt orbiți. A spus-o bine d. învățător Mureșan în „versul“ său ce l'a cântat la înmormintarea orbului Pașcu, cântând:

„Pavel — Pașcu — numai este, S'a lătit în oraș veste, Orbia lui cea trupescă, S'a schimbat în sufletescă! — Oh! orbia sufletescă, E mai rea ca cea trupescă, Tobii, Iobi azi nu mai sunt, Pre acest mare pământ. — Azi orbia cea trupescă, Nu aduce hrană cerescă, Ci vecinică respătare, Vecinică nefericire! — Orbiu trupești de acum, — Cari ne stau lungiți în drum, Nu grăbesc la „Silōam“, Ci-și fac mōrtea pentru un ban! — Oh, metal afurisit, Astăzi pre toți ne-ai orbit, Și bogăți și cerșitori, Toți îți suntem slujitori! — Când banu-ți sună pe masă, De suflet nu mult îți pasă, Îți schimbă legea tot mereu, Nu-ți pasă de D-zeu! Ieri ai fost creștin curat, Azi de nou te-ai botezat, Gândind că te-ai „pocăit“, Dar' la metal ai gândit. — Ieri zicea-i: „creștin sunt eu“, Azi ești baptist, nazareu, Ieri erai îndestulit, Azi te faci socialist. — Tōte vrei a-le schimba, Numai după voia ta, Oh, omule ticălos, Tu nu urmezi lui Christos!“ — Și așa mai departe.

Între creștinii nostri din Cluj era mare aplicare spre paradă scumpă la înmormântări. Acum dór' vor înțelege că asta n'are rost, când și un cerșitor și-o pōte face. Vor căuta mai bine ca în loc de cununii trecătoare și străluciri amăgitoare, tōte fōrte scumpe, să facă fapte bune pentru sufletul repositului: dând ceva bisericii, școlii, orfanilor.

— În Cluj. afară de îmbulzală obicinuită la inceputul lui Septemvrie, e o îmbulzală și mai mare. În 5 Sept. s'a deschis esposiția de vite de prăsilă la care din multe părți au venit economi să vadă și se învețe ceva nou și bun. Esposiția am văzut-o și noi și am găsit-o interesantă, vrednică de cercetat pentru economii mai cu dare de mână. Români n'au adus mai nimic la esposiție. La cea de vite am văzut două bivolițe frumoșe aduse de un Român, dar și acelea erau espuse sub numele unui domn de Ungur, al cărui nume nu vrem să-l spunem. A și căpētat premiul, dar credem că banii de premiul îi va căpēta adeveratul stăpân al bivolițelor, Românul. „Domnul“ se pōte mulțami cu „hir“-ul. Am mai văzut esponenți români cari au adus galițe frumoșe, găște, găini, rațe. Unu, Petru Mureșan, a și căpētat laudă. Incolo au mai fost mulți Români ca slugi pe lângă vitele aduse la

espoziție, așa din Drașov (lângă taurii grofului Te-
leky) de la Făgăraș (oi frumoase de cigaie) și
alții din multe părți ale Ardealului. — De înche-
iere trebuie se facem o observare. Ori cât de bună
și folositoare ar fi o espoziție economică, așa, cum
această s'a făcut, n'are înțeles. Că tot „Domni“
cei mari au adus vite și tot ei au luat premii.
Ar trebui să fie premiați, și încurajați țeranii, că
numai așa se mărește bunăstarea în țară.

— **Doftorii** din totă țeara s'au adunat în 6 Sept.
aici la sfat. E plin orașul de doftori și vor sta
aici mai multe zile. Printre ei un singur doftor
român: *Dr. Leo Parasca*, din Hațeg.

— **După sgomotul** cu espoziția, cu congresul
doftorilor, la cari mai tot numai unguri au luat
parte, o să vină și rindul Românilor, că în 10
Sept. se încep — procesele la tribunalul cu jurați.
Intre ele vor fi 4 procese românești. Pe lângă cele
amintite va fi un proces și în contra d-lui *Victor
Lazar*, fost redactor al „Foi Poporului“ pentru
niște articoli din „Călimdarul Poporului“. D. Lazar
e acum — în temniță, la *Seghedin*.

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ.

50 fileri — 50 corone.

În numărul trecut al foii noastre am publicat
pe pagina a treia, un edict de licitare, în limba
maghiară. Desigur cei mai mulți nu-l vor fi cetit.
Nici chiar noi nu l'am cetit — până târziu,
când era prea târziu. Cine se cetescă și publica-
țiunile de licitare, cu care alt-fel sunt pline pagi-
nile din urmă ale foilor noastre. Trecem cu toții
prin'o scrisă economică și licitațiunile sunt la
ordinea zilei. Nu e rău dacă aceste publicațiuni
oficiose se fac în foile românești, pentru-că dacă
ele au vre-un scop, acela se ajunge mai bine prin
foile românești, când bieții nenorociți, asupra că-
ror vine doba, sunt și ei Români, și satul lor e
românesc. Mai e apoi un folos și pentru foile
românești cari și de alt-fel sunt lipsite de „in-
sertiuni“.

Cu toate acestea iată declarăm aici, că ne pare
fôrte rău, că am publicat edictul acela de licita-
țiune. Și dacă s'a publicat totuși, e pentru-că nu-l
ceti-sem și nu știam ce lucru condamnabil se
ascunde la spatele lui. Acum știm, și de aceea
trebuie se dăm aici unele lămuriri.

E vorba, că o femeie văduvă, anume *Maria
Lupaș* din Săn-Mihaiu, a avut cândva, înainte cu
7—8 ani un proces cu frate-său pentru moșie.
E obiceiul rău între Români, că se pîrește frate
cu frate, și soră cu soră, pentru câte o brazdă
de pământ pe care nu o știu împărți. Ce va fi căștig-
at *Maria Lupaș* din proces nu știm, cea ce știm
e că a trebuit se plătescă avocatului 50 fl. spese.
Le-a și plătit; are chitanță despre acesta. Se vede
însă că spesele statorite de judecatorie vor fi fost
mai multe de 50 fl., anumit 50 fl. și 25 cr. Destul
că acum, după 7—8 ani *Maria Lupaș* se trezește
într'o bună dimineață încurcată într'un proces, toc-
mai de avocatul, care o apăsese în pira cu frate-
său. Și pôte n'o luat în seamă „citoria,“ — cum
îi zice — destul că o amenință o licitație pentru
25 cr. — sau în banii de acuma 50 fl. Publica-
rea licitației cu pricina era cea publicată în foia
noastră — fără a băga noi de seamă, că ce fel de
treabă e licitația asta.

Vorba rea s'a lătit; am auzit'o și noi, și am
văzut cu ochii, ceea ce totă lumea pôte vedea, că
un avocat a pornit licitare asupra unei văduve
pentru 50 fl. spese de proces, și în scopul acesta
i-a esecvat trei părți de moșie în preț de peste
600 cor. Din norocire licitația ficsată pe 29 Sept.
nu se va ține, pentru că *Maria Lupaș*, văzând
că nu e glumă, a plătit pretensiunea avocatului
de 50 fl. și toate cheltuielile făcute, în sumă de
aprobe 50 corone.

Astfel stând lucrul, noi, ca totă lumea ne-am
scandalizat de înțregă afacerea — fiind avocatul
din vorbă chiar Român de aici — și ne pare
grozav de rău, că am fost prin nebăgare de seamă
amestecați într'o treabă ca asta, care se împotrivesc
firei și gângirei noastre, și este hotărât în contra
țintei și ținutei foii noastre peste tot. Lucrul știin-
du-se a stîrnit indignare pretutindena. O foie ro-
mânescă l'a și înfierat aspru, și a deschis colecță
pentru sâraca văduvă. Noi nu voim să apreciem
aici faptul însuși, ci ținem să se știe că nu vrem
să se alipescă de foia noastră nici un fel de câștig
nîn această urită afacere, și taxa de inserțiune, ce
ni-se va plăti pentru publicarea urgisită o vom
restitui veduvei *Maria Lupaș*, de la care s'a în-
cassat prin avocatul român, pe care noi nu-l vom
numi aici.

— **Cronică politică.** Criza din Ungaria e tot
unde a fost cu o săptămână înainte. Maiestatea
Sa hotărât a nu împlini cererile ungurești cu pri-
vire la armată — a ascultat mai mulți bărbați
politic maghiari, dar n'a numit încă pe nici unul
ministru. Astfel, contele *Khuen-Hédervary* cârmu-
iește mai de parte în mod provisor. Maiestatea
Sa a părăsit Budapesta și va lua parte la marele

manevre în Galiția. Pe sfîrșitul lunei pôte se va
rentorcer' în Ungaria. — În Macedonia încăie-
rarea bandelor bulgărești cu Turcii e fôrte desă;
ferbarea de mai nainte e înlocuită cu bătaie sân-
geroasă. Mai multe foi rusești au scris, că *România*
ar fi bine se ocupe, din încredințarea Europei
într'egă *Macedonia* și se facă rînduială acolo. Ro-
mânii din Macedonia au scris într'un memorandum
suferințele lor și l'au predat ministrului de externe
al României. — În *Serbia* e o nouă ferebere. Peste
1000 de oficeri au cerut ca să fie scoși din ar-
mată toți oficeii, cari au avut parte la uciderea
regelui *Alesandru* și a reginei *Draga*. Regele de
acum *Petru* se pare că nu cuteză să păsescă îm-
potriva ucigașilor, cari i-au deschis calea la tronul
Serbiei.

— **„Un concediu mai lung“** — dice „Telegraful
Român“ că s'ia acordat d-lui T. V. Păcățan, și în
timpul acela foia va fi îngrițită de d. Dr. G. Proca.
Curios concediu acesta, când se știe că d. Pă-
cățan a intrat în 10 Sept. în temnița din *Seghe-
din*, unde va avea să stea — „în concediu“ — 6
luni de zile.

— **Episcopul Radu** a înființat în *Beiuș* o masă
pentru ștudenții săraci. Au fost primiți 10 ștudenți
gr. cat. și 5 gr. or.

— **Scrisoarea din Maramureș**, ce publicăm întralt
loc, ne arată, cea ce și din alte părți știm, că unii
frați preoți nici numărul de probă ce li-am trimis,
nu i-au împărțit prin țeranii, ca să cunoscă foi noștră
și să o aboneze. Rugăm deci de nou pe toți frații
preoți, și pe toți cetitorii noștri, să binevoiască a
ne câștiga abonații între iubiiții noștri țeranii. Pen-
tru ei am înființat foia, pentru ei o scriem. Acuși
se începe un nou pătrar de an, timp potrivit de
a abona! Cetitorii noștri să vor fi convinși, că cine
lățește *Răvașul* între țeranii, bun lucru face.

— În **Cluj-Mănăstur** a fost în 28 Aug. n. o pe-
trecere de vară arangeată în folosul școlii. Petre-
cerea a fost bine cercetată, venit ar fi fost destul,
dar' tot venitul l'a stors orașul, care a luat ca
taxă de licență 50 cor. E grozavă taxa acesta!
Pe viitor, dacă mai e să se ceară așa taxă mare,
petrecerea ar trebui să se facă fără preț de intrare.
Fie-care va da cât va voi, și va da destul, dar'
orașul nu va mai putea lua tot venitul în taxa sa
grozavă de 50 cor.

— † **George Cociș**, un june de 23 ani, elev
al cursului administrativ, a reposat în 30 August
aici în Cluj. Era din Suciul de jos.

— † **Alesandru Filip**, cel mai vechi funcțio-
nar al „Economului“, care dela înființarea băncei
a funcționat ca contabil, a încetat din viață, în
7 Sept. n. la Sibiu în casa surorii sale, d-na *Lucuța*.
Reposatul era om bun, religios. Biserica gr. cat.
din Cluj a primit mai multe daruri dela dînsul,
care aprôpe în fie-care Duminecă o cerceta. Chiar
și pentru biserica cea nouă s'a îngrijit, depunând
la „Economul“ 200 cor. pentru ea, cu gândul, ca
să mai adaugă la urmă. Mórtea l'a răpit dintre cei
vii înainte de a face tot binele, cât îl doria. D-zeu
se-l odihnescă!

— Din **Năseud** aflăm că d-l *Dr. Ioan Mălavii*,
profesor în pensiune, a reposat acolo în vîrstă de
63 ani. Îl deplânge o numerosă și distinsă familie.

— **Caragiale**, vestitul scriitor Român din Bu-
curești a cercetat, în 3 Sept. n. Clujul, unde a
petrecut o zi. Distinsul scriitor a spus directorului
nostru, că era informat din foile bucureștene, că
aici ar fi o espoziție etnografică românească, și a venit
se o vadă, dar' s'a înșelat. În aceeași zi sara d-l
Caragiale s'a întors la Sinaia. Clujul altfel i-a
plăcut și și-a exprimat dorința de a locui aici.

— **De Duminecă** începînd în biserica gr. cat.
se va ține regulat vecernie împreună cu predică
în fie-care Duminecă și serbătoare. Asta mai ales
pentru acei credincioși, cari sunt împedecați a
veni la biserică înainte de amezii.

— **Un proces urit** sa pertractat în Cluj azi, în 9 Sept.
la tribunalul de aici. Era acusat un profesor român din
Brad, că ar fi vătămât amintirea preotului de acolo, repo-
sat acum. S'au ascultat mai mulți martori cari au dovedit
lucruri fôrte urite despre reposatul. Și au ris de noi, cei
ce aveau să judece. Lucruri de acestea e dureros că să
ivesc între omeni culti; și mai dureros e că să aduc aici
la — judecată!

— **Măne** va fi un proces politic românesc. Acusat e
d-l *V. E. Moldovan* pentru un articol din reposata *Tribună*.
Apărător e d-l *Valer Moldovan*, adv. în Turda, Fratele
acusatului. Nădejde avem că procesul va decurge mai
frumos, ori cum iar fi sfîrșitul.

— În **Căianul-mic** s'a înființat o bibliotecă pentru popor,
la stăruința doi clericilor harnici. În numărul viitor vom
publica o scrisoare interesantă din Căian,

— **Știri din Topa-Sân-Craiu**. În comuna acesta
— cum ni se scrie — la îndemnul și în urma
stăruințelor încordate a cooperatorului parochial,
Ioan Bochiș, sa format un cor micșt, care în Du-
minec și serbători cântă drăgălaș în frumoasă bi-
serică, terminată în anul trecut. — *Morile* de pe
valea *Almașului* au fost oprite în anul acesta
pentru esundările mari ce se întemplant, cari pri-
cinuiau daune fôrte însemnate poporului. Jidovii
s'au folosit de acesta opreliște și în *Topa-Sân-
Craiu* au ridicat móră cu motor, unde tacsau
după plac pre creștinii noștri, cari trebuiau ori să

mérgă la ei, ori se mérgă în depărtare de 30 chi-
lometri. Vězînd jaful acesta numitul Dn. *preot*, în
unire cu mai mulți țeranii, au ridicat altă móră cu
motor. Urmarea e, că poporul macină tot pre lângă
vama, ce-o da în morile purtate de apă. — Fericit
poporul, care are conducători, ce-i pórta la inimă
binele trupesc și sufletesc!

— În **Feneșul-săsesc** a fost alésă învățătore,
cu unanimitate, dșora *Silvia Chirilă*, din Blaj.

— **Dela școlile gr. or. române din Brașov**, pri-
mim un avis din care dăm: Anul școlar 1903—1904
se va începe în 1 Septembrie 1903 st. v., adecă
în 14 Septembrie st. n. Părinții cari doresc a-și
da copii la aceste școle, sunt poftiți a se presenta
cu fiii séu cu fiicele lor în cancelaria direcțiunilor
respective în zilele de 1, 2 și 3 Sept. v., adecă
14, 15 și 16 Sept. st. n. pentru înmatriculare. —
Școlarii, cari să înmatriculează pentru prima-dată
la școlile noastre medii, vor aduce testimoniu școlar,
extras de botez și certificat de revaccinare. **Testi-
moniu școlar**, de pe clasa precedentă au să-l
presinte toți școlarii, cari vin a să înmatricula,
așa-dar și școlarii, cari au absolvat clasa prece-
dentă la școlile noastre. În 30 August și în 1 Sept.
v. dela 8—12 ore a. m. și dela 3—5 ore p. m.
se vor ține examenele supletorii și de emendare.
Cei ce s'ar presenta mai târziu, au să petiționeze
la direcțiune, dovedind cu atestat valabil cauza
întîzierii. Toți școlarii, cari întră în I. gimnasială
séu în I. reală pot fi supuși unui examen de
primire conform normativelor existente. Examenul
de primire se va ține în 30 August v., 1 și 2
Sept. v. *Didactrul* în gimnasiul inferior și școla
reală este de 24 corone pe an, iar în gimnasiul
superior (cl. V—VIII) de 40 cor. pe an. — Cei
înmatriculați pentru prima-dată mai plătesc odată
pentru tot-déuna o taxă de primire de 8 cor. Taxa
pentru fondul de pensiune este în gimnasiul supe-
rior 10 corone, iar în gimnasiul inferior și școla
reală de 6 cor.

— **La fondul bisericii celei noue din Cluj** au
mai dat în timpul din urmă: *Gligor Rus* 20 cor;
Maria Alb 1 cor. *Ana Rus* 1 cor. *Ioan Mărginean*
și *Soția* 5 cor. *Todor Bob* și *Soția* 2 cor. —
Dzeu le respălătescă înmiit!

CĂRȚI DIN TÔTE PĂRȚI.

Selișteea-de-sus (Maramureș) 24. Aug. 1903. Din
foile maghiare am aflat mai întâiu vestea îm-
burcătore, că la Cluj va apăre o foia românească,
ce va purta numele de „*Răvaș*“. Mai târziu, când
prețitul nostru „*Răvaș*“ într'adever a apărut și
eu am fost norocos a-l ceti, de și nu eram abonat.
Fôrte m'am însuflețit, când am cunoscut bine
programul lui și nu credeam să fie preot și învê-
țator român, în a carui casă să lipsescă și care se
nu respândescă în poporul nostru acesta scumpă
foie, cu atât mai virtos, că „*Răvașul*“ precum ved
din toate puterile lucră pentru luminarea poporului
și așa respândirea lui e și spre ușorarea preoților
și a învățătorilor români. După-ce am venit acasă
dela școlă cu durere a trebuit se vedea că pe la
noi în Maramureș mai nime nu cetește „*Răvașul*“,
— m'am nizuț deci al respândi în inteligență,
însă spre rușinea mea, dar și al lor — fără nici
un rezultat. Pe la noi nu se mai însuflețesc de
foi românești preoții, nici învățătorii, dar foi stră-
ine cu grămada pôte afla omul pe masa fie-cărui
preot și învățator. În comuna noastră pôte veni
„*Răvașul*“ ca număr de probă în toate zilele,
pentru-că aceia, căroră li-să trimite nici odată nu
îl vor respândi în popor. (Destul de dureros!
Redacția). Suntem în comună destui inteligenți și
totuși nu mai lucrăm nimic spre binele poporului.
Avem doi învățători, — doi preoți, șese prepă-
ranzi absoluți din Gherla, — câți-va cleric și iuristi
și dintre toți acestia numai un cleric procură „*Ră-
vașul*“. — Atâta foie românească se află într'o co-
mună așa mare cu atâta inteligență.

De sine se înțelege, că dacă inteligența nu ce-
tește foi românești, — țeranii neconduși și neîn-
demnați de nime nici odată nu vor ceti românește,
Inteligența ar trebui se premérgă cu esemplu bun
și se conducă poporul, ceia ce fôrte ușor ar pute,
pentru-că poporul nostru e brav și ascultător, tot
face, ce zice ori-care inteligent.

Acésta se pôte dovedi cu acea, că eu în Du-
mineca trecută îndată ce le-am arătat un număr
și le-am explicat programul „*Răvașului*“ și creș-
tăturile lui, — și le-am spus, cine e redactorul și
editorul, — m'au și rugat se-l procur pentru ei.
Acuma deodată 6 țeranii i-l procură, cei mai bravi
fruntași în comuna noastră, și anume: *Grigoriu
Iuga*, *Iuon Iuga*, *Simion Chiș*, *Alexa Hotco*, *Iuon
Tomaigă* și *Dumitru Pop*. Acești fruntași cu mare
însuflețire au primit „*Răvașul*“ și mi-au promis că
în Dumineca viitoare fie-care dintre ei vor aduce
„*Răvașului*“ cel puțin 4—5 abonați și vor conlucra
ca acea foie ieftină să nu lipsescă din casa nici
unui Seliștean. Așa, dacă nu lucră inteligența,
va lucra poporul, numai să-i ajute Dumnezeu!

G. — a.

Moldovanu Basil
del. scerkes

Sz. 1918/1903.
tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A hidalmási kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Pop Endre ügyvéd által képviselt „Vladeasa“ tak. pénzár. r.-társaságnak Moldován Dánya forgácskúti lakos elleni 200 kor. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében az újabb árverést 1) a forgácskúti 29. sz. tjkvben A. I. 1-9, 14-18, 21, 23, 25, 26, 28. rsz. alatt foglalt 45, 46, 95, 96, 101, 111, 113, 126-130, 149, 156, 299, 334, 354, 354a, 367, 403, 504, 505, 510, 609, 705, 769, 795, 324, 324a/2. hrszámú ingatlanokból végrehajtást szenvedő névén álló $\frac{1}{6}$ rész jutalékra 314 kor. 60 fill. és 2), A forgácskúti 182 és 198. tjkvben felvett ingatlanokra a végrehajt. törvény 156. §-ának rendelkezése következtében nemcsak a végrehajtást szenvedő $\frac{1}{6}$ - $\frac{1}{6}$ rész jutalékaira, hanem a társtulajdonosok $\frac{3}{6}$ rész jutalékra is vagyis az egész ingatlanokra és pedig: a), 182. tjkvben végrehajtást szenvedő, valamint Kohn Lőrincz és neje Márton Pepi, Máxim Juonné szül. Moldován Anna, Moldován Vasziлие és kiskoru Moldován Vasziлие névén felvett A. I. 1. 3. rend, 604731. hrszámú egész ingatlanokra 302 kor. 50 fill., és b) a 198. tjkvben végrehajtást szenvedő, valamint Maxim Juonné szül. Moldován Ana, Moldován Vasziлие, Lakatos Juon, Lakatos Kosztán, Moldován Vasziлие, kiskoru Moldován Vasziлие és Sigmond testvérek czég társtulajdonosok névén felvett A. 1. rend, 555/a hrszámú egész ingatlanra 226 kor. 60 fill. elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903 évi október hó 8-ik napján délelőtt 10 órákor Forgácskút község házánál a kikiáltási áránál csakis magasabb áron fognak eladatni, oly módon, hogy a vevő a vételáron felül az árverés foganatosítási költségeket is köteles hordozni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 25 kor. 70 fill., illetve 22 kor. 80 fill., illetve 25 kor. 20 fillért készpénzben, vagyis az 1881. LX. t. cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. IX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésétől kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.

Hidalmás, 1903. augusztus hó 14-én.

Papp Romulusz
kir. albiró.

„THE STANDARD“

fundată în anul 1825.

Efectuește
asigurări de viață
pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incaso anual
Coróne:
32.000.000.—
Dividende solvite
Coróne:
170.000.000.—
Avere proprie
Coróne:
260.000.000.—
Despăgubiri de viață
Coróne:
520.000.000.—

Agentura generală pentru
Transilvania:
Cluj, strada Ferencz-József nr. 17.
Filială pentru Ungaria:
Budapesta, strada Kossuth-Lajos
nr. 4. în palatul Standard.
(Casa proprie).
Centrala generală:
Edimburg. (Anglia.) 17, 13—

Gratis și franco primește orî cine o
cârticică din care
póte face fără orî
ce aparat, **licorurile cele mai
fine și rum**, cu arómele mele cunos-
cute în totă țara.

WATTERICH A. BUDAPEST,
VII. Donány-u. 5.
6-10.

Wilheim Ignác

ingenieur

Budapesta, VIII. Kender-u. 8.

Primește orî ce fel de
măsurare de pământ,
mappare,
arangeare de posesiune.

După acord marchează linia
căii ferate normale orî
inguste.

Prețuește moșii, esopercază
și valorează patente, pre
lângă onorar echitabil.

Ofertele sunt a se trimite
la adresa de mai sus.

10-50.

„ECONOMUL“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚIUNI

Centrală în Cluj (casa proprie)
strada Vesselényi-Miklós-utcza 26.Filială în Gherla (Szamosújvár)
strada Alsó-viz-utcza n-rul 18.

Intemeiat la anul 1886.

Are Capital social in 2000 acțiuni K.	200,000.—
„ Fonduri de rezervă	130,773.—
„ Fonduri culturale și de binefacere „	8.900.—
„ Depunerî spre fructificare	1.003,211.—

Primesce depunerî spre fructificare dela privați cu
5% -te și dela corporațiunii culturale sau filantropice
cu 5½% -te;

Escomptează cambii cu cel puțin două subscrieri;

Dă imprumuturi pe cambii cu acoperire hipotecară
cu 7% și 8% -te;Acórdă imprumuturi de Cont-curent cu acoperire de
hártii de valóre notate la bursă cu 6% și 7% -te;

Efectuesce tot felul de operațiunii de bancă.

Adresa: „ECONOMUL“ Kolozsvár.

Direcțiunea.

5, 24-50.

AGENTURA GENERALĂ

DIN CLUJ A BĂNCEI DE ASIGURARE

„TRANSSYLVANIA“

primește și efectuește oferte de asigurare
din comitatele: Cojoena, Murês-Turda,
Turda-Arieș, Bistrița-Năsăud, Solnoc-Do-
băca, Ciuc, Sêlagiu, Sătmar, Bihor, Ma-
ramureș.

Asigură mai ieftin contra focului și
explosiunii orî ce fel de edificii, măr-
furi, mobile, vite și produse etc.

Asupra vieții omului

face asigurări în tóte modurile obiécnuite,
anume: capitale pentru casuri de mórte,
pe viață, de zestre, rente etc.

ASIGURĂRI POPORALE fără cerce-
tare medi-
cală până la 1200 coróne.

Asigurări pe cheltuelile imormintării, contra
grindinei, sêmănături de tot felul, nutrețuri etc.

„TRANSSYLVANIA“

a fost întemeiată la anul 1868 și de atunci
în decurs de 34 ani a plătit despăgubiri
pentru foc de K. 3.042,619-84 fil., iar
pentru capitale asigurate pe viață Kor.
2.992,162-98 fil. Suma asigurărilor contra
focului e de K. 112 milioane. Suma asi-
gurărilor pe viață e de K. 10-2 milioane.

Oferte și orî ce îndrumări se pot primi la limba
românească și în tóte limbile din țéră de la

Agentura generală a băncii

„Transsylvania“

Cluj, piața „Emke-tér“ Nr. 16.

precum și de la agenturile locale și cercuale din
comunele mai mari.

10, 15-40